

Dragi osmošolci,

prejšnji teden ste se seznanili s kupom novih pojmov. Da osvežite znanje, najprej rešite kviz na povezavi: https://europa.eu/learning-corner/quiz/how/question_4_sl V zvezek pa zapišite rešitve za spodnja vprašanja.

1. Izberi pravičen odgovor. Pomagaj si z besedilom na straneh 72–73.

A) Obkroži črko pred institucijami EU, ki so vključene v postopek sprejemanja zakonov za EU.	B) Katera od naštetih institucij EU ima enega svojih sedežev v Strasbourgu v Franciji?
a) Evropski parlament, Evropska komisija, Evropsko sodišče	a) Evropski parlament
b) Evropska komisija, Svet EU, Evropska centralna banka	b) Evropska komisija
c) Svet EU, Evropski parlament, Evropska komisija	c) Evropska centralna banka
C) Katera izmed naštetih institucij EU ima mandat predsedovanja samo 6 mesecev?	Č) Katera institucija EU ima največje število članov?
a) Evropska komisija	a) Sodišče EU
b) Evropsko računsko sodišče	b) Evropski parlament
c) Svet EU	c) Evropski svet

Svoje odgovore primerjaj s sosedom, v primeru napak poišči pravilne odgovore.

2. Preberi spodnje trditve in pri vsaki označi, ali drži (DA) ali ne drži (NE). Trditve, ki ne držijo, popravi. Popravek zapiši na spodnjo črto.

a) Slovenija je Svetu EU prvič predsedovala leta 2007.	DA	NE
b) Mandat evropskih poslancev traja štiri leta.	DA	NE
c) Schengenska meja določa območje brez notranjih meja in nadzora med državami članicami EU.	DA	NE
d) Izraz Evropska unija se začne uporabljati leta 1957 z Rimsko pogodbo.	DA	NE

Evropski parlament v Bruslju

SLOVENIJA JE ČLANICA EU

Slovenija v EU: <https://www.youtube.com/watch?v=6pc00sHd5aY>

15 obletnica priključitve:
<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/dnevnik/174612398>

Mnenja ključnih mimoidočih o pridružitvi:
<https://4d.rtvsllo.si/arhiv/razlicni-prispevki/14340954>

Sedaj, ko si ponovil prejšnjo snov, pa se loti nove snovi. Moram te opozoriti, da je situacija zaradi epidemije nekoliko drugačna, vendar trdno verjamem, da se bodo po končanju izrednega stanja spet odprle meje in se bo še naprej krepilo sodelovanje. Besedilo skrbno preberi in s klikom na povezavo v oblaku poglej TV prispevek, s pomočjo katerega odgovori na **zeleno obarvana vprašanja** ter prav vse odgovore napiši v zvezek. Veselo na delo!

Slovenski predstavniki v organih EU

ALI VEŠ?

Mesta poslancev v Evropskem parlamentu niso razporejena glede na njihovo narodnost, v politične skupine so namreč združeni po politični usmeritvi.

ALI VEŠ?

Ena izmed konferenčnih dvoran Evropskega parlamenta v Bruslju nosi ime po pomembnem slovenskem politiku Jožetu Pučniku.

Slovenija je 1. maja 2004 postala članica Evropske unije. Za Slovenijo je bil to eden najpomembnejših ciljev po osamosvojitvi. Med prvimi nalogami, ki jih je imela Slovenija ob vstopu v Evropsko unijo, je bila izvolitev poslancev v Evropski parlament. Ta neposredno izvoljen organ EU, ki skupaj s Svetom EU sprejema zakone in proračun EU ter poleg ostalih nalog tudi nadzoruje delo institucij EU, danes sestavlja **osem slovenskih poslancev**.

Slovenski predstavniki v organih EU so dejavni na svojih področjih in s tem dvigujejo ugled Slovenije kot enakopravne članice EU. Dejavnost slovenskih poslancev je na primer sprožila razpravo o svetovnem dnevu čebel in medenem zajtrku. Prav tako so slovenski predstavniki v institucijah EU sodelovali pri ukrepih, kot so izboljšanje javnega prometa, varovanje potrošnikov, razvoj podeželja in drugo. Slovenija ima tako kot ostale članice svoje predstavnike v vseh institucijah EU.

Ob vstopu Slovenije v EU so organizatorji simbolno pripravili projekcijo obeh zastav na Trgu republike v Ljubljani.

Stevelni migranti so se iz držav bližnjega vzhoda in Afrike odpravili v Evropo zaradi utemeljenega strahu pred posegom v njihove človekove pravice oziroma zaradi želje po boljšem življenju.

Izzivi EU

Nekatere države članice so v začetku 21. stoletja zašle v finančne težave. Pri reševanju jim je pomagala tudi EU oziroma ostale države članice, kar kaže na načelo solidarnosti in pomoči znotraj EU. Tudi Sloveniji je EU dala finančna sredstva, ki so namenjena za posamezne programe in projekte, na primer za gradnjo cest, izobraževanja (na primer računalniško in digitalno opismenjevanje), raziskovalne dejavnosti, varstvo okolja in drugo.

Lizbonska pogodba je uvedla možnost izstopa iz EU, kar je prva izkoristila Velika Britanija (brexit). Glede nekaterih vprašanj, ki zadevajo EU, imajo članice zelo različna mnenja in to pogosto privede do konfliktov med njimi. Primer takega vprašanja so begunski centri in zapiranje držav pred migracijskimi valovi. Pri razmišljanju o EU pa se postavlja tudi vprašanje, zakaj je volilna udeležba za člane Evropskega parlamenta tako nizka. V Sloveniji se je prvih volitev poslancev za Evropski parlament junija 2004 udeležilo 28,35 odstotka volilnih upravičencev, leta 2014 pa je bil ta odstotek še nižji.

1. Kdaj je Slovenija vstopila v EU? Koliko % Slovencev se na referendumu strinja z vstopom?
2. Koliko ima Slovenija poslancev v evropskem parlamentu? Se njihov glas sliši? Ali le ti delujejo v nacionalni skupini ali glede na svojo politično usmeritev (ljudska stranka, socialisti ...)?

3. S čim bi lahko potrdil solidarnost med članicami EU?
4. Kateri je bil najbolj odmeven člen Lizbonske pogodbe?
5. Kateri so glavni izzivi EU danes? Navedi vsaj tri različne probleme s katerimi se sooča EU.
6. Katere države so se priključile EU poleg Slovenije leta 2004?
7. Kako se je spremenilo življenje državljanov po vstopu v EU? Kaj se je izboljšalo in kaj poslabšalo?
8. Kdaj bo Slovenija spet predsedovala EU?

EU – nove priložnosti za državljane Slovenije

Slovenija se je z vstopom v Evropsko unijo zavezala k spoštovanju zakonov EU, hkrati pa je dobila nove priložnosti za razvoj. Od desetih držav, ki so leta 2004 vstopile v EU, je bila Slovenija prva, ki je sprejela skupno evropsko valuto evro, in prva, ki je prevzela polletno predsedovanje Svetu EU. Tri leta po vstopu je postala tudi članica schengenskega območja in hkrati prevzela nalogo članice, ki varuje zunanjo mejo EU.

Vsak državljan države članice ima poleg nacionalnega tudi **državljanstvo EU**. To določilo pomembno vpliva na vsakdanje življenje državljanov Republike Slovenije, kot prikazuje ilustracija:

Državljan EU lahko prebiva, študira in se zaposli v vseh državah članicah EU.

Pravica do zdravstvene oskrbe in zdravljenja v javnih ustanovah v vseh državah EU

Pravica do popolnih in jasnih informacij o izdelkih in storitvah. Osebe varuje pri spletnih nakupih in zagotavlja varnost kupljenih izdelkov ter omogoča njihovo vračilo.

Pri uporabi mobilnega telefona ni treba plačati dodatnih stroškov gostovanja v katerikoli državi EU.

Državljanstvo EU omogoča tudi druge pravice, kot so pravice pri potovanjih, dajanju državljanskih pobud, volilnih postopkih in drugo.

9. V zvezek napravi razpredelnico v katero boš s pomočjo vsega predstavljenega gradiva vpisal/a na eno stran 5 prednosti priključitve EU in na drugo nekaj dolžnosti, ki jih ima Slovenija do EU.

Evropska unija nam ponuja priložnosti

Devetošolki Iza in Živa sta se v okviru projekta Erasmus+ udeležili mednarodne izmenjave učencev. Erasmus+ je program, ki ga je pripravila Evropska unija z namenom izboljšanja izobraževanja, zaposljivosti mladih ter pridobivanja različnih spretnosti, ki bi mladim koristile v življenju.

Iza in Živa sta vključeni v projekt, ki obravnava podnebne spremembe. Poleg Slovencev pri projektu sodelujejo tudi učenci iz Nemčije, Španije, Portugalske, Madžarske in Grčije. Dekleti sta na prvo izmenjavo odšli v Budimpešto, glavno mesto Madžarske. V novem okolju sta bili najprej zadržani, nato pa je pogovor z vrstniki iz ostalih evropskih držav stekel. Pogovarjali so se o telefonih, prostem času, pa tudi spoznavali kulturne in družbene razlike. Najstniki iz nekaterih držav so bili zelo začudeni, ko so ugotovili, da v Sloveniji filmi niso sinhronizirani, dekleti pa sta spoznali, da je verjetno tudi to pripomoglo k njunemu znanju angleškega jezika.

Med enotedenskim bivanjem v Budimpešti sta si ogledali glavne mestne znamenitosti, se družili z gostiteljicama in ostalimi udeleženci. Dogajanje je bilo zelo raznoliko, saj so organizatorji pripravili številna predavanja, delavnice in predstavitve na temo podnebnih sprememb. Skupaj z ostalimi člani sta dekleti delali tudi na šolskem vrtu in pomagali saditi različne rastline.

Pred izmenjavo in po njej sta v šoli z mentorico veliko časa preživieli za računalnikom, saj sta morali kar nekaj stvari napisati v angleščini; od predstavitve sebe, svoje države, ukrepov šole, ki zadevajo okoljska vprašanja, in še marsikaj. Kljub temu pa sta se izmenjave veselili, saj se je to zdela odlična priložnost, da se še bolje naučita angleškega jezika ter spoznata različne kulture in nove prijatelje.

Vpliv posameznika na odločanje v EU:

<https://www.youtube.com/watch?v=UEKHSwPysHw>

Izvor sredstev v proračunu EU:

<https://www.youtube.com/watch?v=yvfxvmueiBw>

Pomoč EU ob žledu:

<https://www.youtube.com/watch?v=tr6Kufkr9l8>

10. Kako lahko ti, kot državljan/ka EU, uveljaviš sprejem svojih pobud?

11. Kje EU dobi denar za svoje delovanje?

TEŽAVE EU

V veliki skupnosti evropskih držav odločanje o skupnih zadevah ne poteka brez težav. Včasih njene politične ustanove sprejmejo sklepe, s katerimi državljani v nekaterih državah niso zadovoljni. Nekateri državljani Evropske unije (EU) očitajo politikom v Bruslju, da se premalo zanimajo, kaj potrebujejo državljani v posameznih državah. **Med državami EU so velike razlike.** Nekateri države so bolj, druge manj gospodarsko razvite. Razlike se zmanjšujejo počasi, čeprav EU porabi za manj razvite države veliko denarja. Tudi navade in razmišljanje ljudi v različnih državah so različni. Tako med državami EU včasih pride do nesporazumov, ki jih predstavniki držav rešujejo s pogovori. Tudi znotraj držav EU so **razlike v gospodarski razvitosti.** Zato EU sofinancira dejavnosti v posamezni državi različno. To velja tudi za Slovenijo – na primer več denarja nameni vzhodni regiji kakor zahodni. V

nekaterih državah – na primer v Franciji in Španiji – je kmetijstvo zelo pomembna gospodarska dejavnost. Velik del denarja, ki ga države prispevajo v skupno »blagajno« EU, dobijo kmetje v teh državah kot pomoč za posodabljanje kmetijstva. Nekatere druge države, kjer kmetijstvo ni tako pomembna dejavnost, s tem niso zadovoljne. Skupni denar želijo porabiti za kaj drugega. Zato lahko razdelitev denarja v EU pomeni težavo. Vseeno pa je EU vsaj delno podobna skupnosti narodov, o kateri so nekoč pisali umetniki in filozofi, med njimi slovenski pesnik Prešeren. France Prešeren je v Zdravljici – sedanji slovenski himni – izrazil željo, da med narodi ne bi bilo prepиров, temveč sodelovanje.

12. Odgovore na spodnja vprašanja zapiši v zvezek.

Večina slovenskih državljanov podpira naše članstvo v EU. Vendar se hkrati zavedajo, da tudi politiki v EU delajo napake. O napakah pišejo časopisi. Preberi naslednji odlomek iz časopisnega članka.

Napiši, kaj je hotel povedati novinar v tem članku.

Je novinar kritiziral ali hvalil evropske predpise, ki določajo, kako velike smejo biti banane? Obkroži odgovor.

☒ kritiziral

☐ hvalil

Je prav ali narobe, če kritiziramo evropske politike? Obkroži odgovor.

☒ prav

☐ narobe

Napiši, zakaj.

Kaj pomeni izraz bruseljski zakoni? Obkroži pravilni odgovor.

- a. Zakoni, ki jih sprejmejo belgijski politiki v Bruslju, veljajo pa v Belgiji.
- b. Zakoni, ki jih sprejmejo evropski politiki v Bruslju, veljajo pa v vsej EU.
- c. Zakoni, ki jih sprejmejo evropski politiki v Bruslju, veljajo pa v tistih članicah EU, ki to želijo.

Slepi potrošniki bruseljske pameti
Kritičen odnos do dela evropskih institucij je dobrodošel, saj [...] tudi v Bruslju delajo napake.

Bruseljski zakoni vse bolj krojijo življenja državljanov Evropske unije, tudi Slovencev [...] Evropske institucije [...] se ukvarjajo tudi z vprašanji, kot so normativi za kumarice in banane ali velikost embalaže za kavo [...] [D] ržavam članicam [je bilo] dovoljeno uvažati le banane z minimalno dolžino 14 centimetrov in minimalno širino 27 milimetrov, hkrati pa posamezni plodovi niso smeli biti deformirani ali nenormalno ukrivljeni [...] [S] 1. junijem 2009 je Evropska komisija [...] te omejitve ukinila.

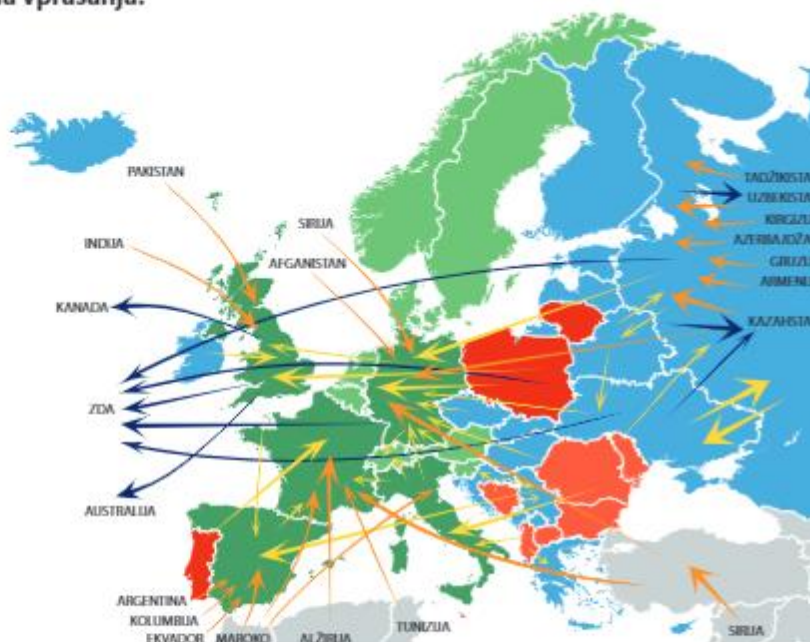
Povzeto po: Dnevnik, http://www.dnevnik.si/objektiv/v_objektivu/1042417258, dostopno 23. 11. 2011.

Vprašanje omejevanja priseljevanja v EU je sprožilo vrsto sporov med državami, saj imajo članice na to vprašanje različne rešitve. S pomočjo zemljevida odgovori na vprašanja.

a) V katero članico EU se priseljuje največ ljudi?

b) Od kod prihajajo priseljenci, ki se priseljujejo v to državo?

c) Zaradi politike prostega pretoka ljudi znotraj EU so danes v Evropi značilne migracije med posameznimi državami članicami EU. Navedi dva primera, ki sta opazna na zemljevidu.

LEGENDA

- migracije znotraj Evrope
- priseljevanje v Evropo
- izseljevanje iz Evrope

- države, v katere se je priselilo največ migrantov
- države, iz katerih se je izselilo največ migrantov

Preglej časopisne in spletne strani ter poišči članke, ki poročajo o dogajanjih, povezanih z EU. Med novicami izberi eno, ki poroča o EU v pozitivnem pomenu, in eno, ki govori o težavah EU. V razredu poročaj o svojih ugotovitvah.

Primer 1: _____

Primer 2: _____

VSE DOBRO DO PRIHODNJIČ!!!